

BREXIT

ÁVIRKA

Stendur á jøvnum

Tað er þúra javnt millum ja og nei síðuna í skrivandi stund, tá ið tríggrir dagar eru eftir til valið. 44 prosent síga ja, 44 prosent síga nei og 11 prosent hava ekki tikið stöðu.

Tað er spenningur í Bretlandi, nú bert dagar eru eftir, til framtíðin hjá ES og Bretlandi skal avgerast. Avleiðingarnar av at fara úr ES eru óvissar, og fyrirunirnar tað sama, skriva fleiri serfrøðingar í ensku miðlunum í dag. Tó eru mong á einum málið um, at tað fer av álvara at merkjast – bæði í Bretlandi og í øðrum ES londum – um bretar vinka farvæl til ES samstarvið, sum tey hava verið í síðani 1973.

Veljarakanningarnar í síðstu viku vístu ein tepran meiriluta til tey, sum vilja fara úr ES, men hesa vikuna er þúra óvist, hvat fer at henda. 11 prosent hava ekki tikið stöðu, meðan 44 prosent eru fyri og 44 prosent eru ímóti.

–Um so er, at ein íleggjari er sannførdur um, at Bretland tekur seg úr ES, so hevur viðkomandi enn stundir til at selja ein part av sínum partabrøvum fyri at minka um váðan á síni íløgu. Í skrivandi stund er talan ikki um nakra figgjarkreppu, og tí skal man gera upp við seg sjálván, um man ynskir at átaka sær eitt møguligt stuttíðar tap á eini 10-15 % á síni partabrævaíløgu, sigur hann.

Eingin heimskreppa er ávegis

Flest allir viðmerkjarar eru á einum málið um, at eitt ES uttan Bretland fer at fáa stórar avleiðingar so ella so. Hvørjar avleiðingarnar verða vita vit av góðum grundum enn ikki. Men givið er tað, at tað hevur ávirkan á alt ES.

– Fyri bretska fólki verður spátt um, at eitt Bretland uttan ES merkir ein hægri skatt til borgarar og vinnulív. Og tí verður eisini hildið, at verður tað ein veruleiki, so fara stóru fyrirkurnar, sum hava

virkssemi í Bretlandi ella skrivstovur í eitt nú London, at flyta virkssemi til onnur lond. Handilssáttmálar skulu viðgerast av nýggjum. Tað kann taka ár at fáa avgreitt, og hetta kann halda feløgum aftur at gera íløgur, sum so kann hava neiligar fylgir fyri vøksturin, sigur Páll Oddur Rubeksen.

Men tað er serstakliga evropeiska samveldið, sum fer at merkja avleiðingarnar av, at eitt týðandi limaland tekur seg aftur. Hetta tí, at tað skapar ein ótta og

fjáltur, sum fer at bera avleiðingar við sær.

Hóast partabrøv um allan heimin vanligvis verða rakt, tá ótti og ótryggleiki er í marknaðinum, so verður tað ivaleyst bert ein stuttíðar avleiðing.

– Um bretar fara úr ES, kunnu vit vænta eina lutfalsliga skjótari stabilisering í kursinum á teimum fyrirkum, ið ikki eru so tengt at gongdini í bretska búskapinum. Men tað er torført at meta um, hvussu verður hjá bretska fyri-

tøku og teirra handilspartnarum, sigur Páll Oddur Rubeksen.

Hann er tó sannførdur um, at vit ikki nýtast at stúra fyri nakrar alheimskreppu, óansæð úrslitið hósðagin.

– Tað er í tí styttra tíðarskeiðinum, at vit fara at síggja nakrar avleiðingar, um bretar melda seg úr ES. Men Bretland er eitt figgjargliga sterkt land og áðrenn vit vita av, so hevur heimurin stabiliserað seg aftur. Tá tað er sagt, so kann tað taka ár, áðrenn handilssáttmálar hjá Bretlandi koma í rætt lag aftur. Um Bretland kemur væl frá eini møguligari loysing, so er spurningur hvør næsti spælarin á ES vøllinum tekur seg úr. Og tá kann man byrja at seta spurningar til framtíðina hjá ES, sigur Páll Oddur Rubeksen, leiðari í íløgudeildini hjá BankNordik.

Valutaspekulantur: – Svarti mikudagurin kann koma aftur

Tað fer at merkjast á pengapunginum hjá bretum og á virðinum av pundinum, um bretar velja at melda seg úr ES hósðagin. Tað heldur figgjarmaðurin George Soros, sum hevur tjent milliðir orsaka av valutaspekulation. – Bretska pundið fer heilt vist at falla nógv og skjótt, um “brexit” síðan vinnir valið, skrivur hann í týsdagsútgavuni av bretska blaðnum The Guardian.

Barbara Holm

– Tað fer eisini at fáa skjóta og ógvusliga ávirkan á figgjargliga marknaðirnar, á íløgur, prísstöði og talið av arbeiðsleysum, sigur hann.

George Soros heldur enn tó, at um bretar vinka farvæl til ES, so kann tað gerast ein størri smeytur fyri bretska pundið, enn “Black Wednesday” – “Svarti Mikudagurin” – var í 1992.

Her byrjaðu fleiri valutahandlarar – eisini George Soros – ein spekulatiónsdyst móti eitt nú The Bank of England.

Tá vórðu valuta seld í so stórum nøgdum, at tað ikki varð sæð fyrr, og trýstið fekk bretska tjóðarbankan at niðurskriva pundið.

Bretar máttu síðani fara úr evropeiska fastkurs-samstarvinum, og George Soros hevur síðani

sagt, at hann forvann sær áleið eina milliard pund tann dagin.

Um bretar fara úr ES hósðagin, ja so heldur sami George Soros, at ein svartur mikudagur kemur aftur orsaka av hesum sama.

– Eg vænti, at hendan niðurskrivingin verður størri og meira oyðileggjandi enn niðurskrivingin á 15 prosent, sum man sá í september 1992, tá eg var so heppin, at eg forvann mær eina stóra upphædd, skrivur George Soros í bretska blaðnum.

Sambært honum eru tað alt ov nógvir bretar, sum halda, at eitt kvett við ES ikki fer at raka teirra privatu figgjarstöðu.

– Tað er ynskidreymar, sigur maðurin, sum sambært Forbes Magazine er góður fyri 24.9 milliardir dollarar.

barbara@sosialurin.fo